

Pas del Bou

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Dominant la vall de la Muga per la serra de la Moixa i creuant cap a la vall de Pradell (TM. Montell
Emplaçament	A la serra de la Moixa. Des del cim del Comabona seguir el GR.150.1(1 hora)
Alçada:	2246,7
Coordenades:	
Latitud:	42.2905
Longitud:	1.74469
UTM Est (X):	396512
UTM Nord (Y):	4682794

Classificació

Número de fitxa	08093 - 50
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Zona d'interès
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	XIV.XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Llei estatal 3/1995 de 23 de març vies pecuàries (BOE ,71)
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Privada
Titular:	08092A002000310000YZ
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dg., 08/09/2019 - 02:00

Descripció

Coll o pas que permetia comunicar el vessant sud del Cadí amb la Cerdanya pel TM. De Montellà i Martinet. Es trata d'un pas més suau a la serra de la Moixa que queda delimitat per la roca del Llamp i la muntanya dels Estalabards i també per la serra de la Moixa i Pradell. És un pas situat a 2285,7 m.

Observacions:

Aquest coll malgrat no apareixi esmentat per la documentació ja deuria ser utilitzat des d'antic com a via important de pas cap a la Cerdanya. Tradicionalment malgrat el pas important era pel denominat "pas dels Gosolans". Hom creu que el pas més idoni era aquest ja que el pas dels Gosolans devalla per una forta canal que la fa quasi impossible de franquejar durant els períodes hivernals superant un desnivell de quasi 300 mts en vertical. En canvi el coll del Bou transcorre per pendents més suaus i no tant abruptes i permet una comunicació més fàcil i còmode cap a Prat d'Aguiló i Montellà. Es coneixia com a camí de Gisclareny a Nèfols pel Coll de Tencalaporta.

Història

Hom ha pensat que el principal camí o pas per anar a la Cerdanya transcorria per dins de l'estret dels Empedrat, dit del forat i ascendia fins el Coll de Pendís. Amb tot la documentació conservada, malgrat esmenti aquest camí en època medieval no en parla tant sovint com el camí de Coll de Jou o el camí de Pendís per l'escala de Greixer que constituïa el veritable pas per anar a la Cerdanya. Tot i així hi ha algunes referències escrites com la ja esmentada de l'impòsit de barra al 1324 al forat d'Escariu o la construcció del pont del forat d'Escariu el 1360. Atès que corresponien amb obres públiques que afectaven altres consolies (batllies) com ara Bellver, les reunions es feien al capdamunt del coll de Jou o del Pendís. Amb tot Serra i Vilaró especifica que els mestres d'obres eren de Bagà. El pas dels Empedrats era conegut com a Grau d'Escariu. Tot i així existien altres vies secundàries per anar a la Cerdanya com era el pas de Vimboça o el pas del Bou. Aquests dos passos transcorrien per terrenys més pedregosos i alts que provocava que no fossin tant utilitzats pels transhumants com era el pas de Pendís. Tradicionalment s'ha atribuït com a pas important per a la Cerdanya el denominat "pas dels Gosolans". Malgrat això pensem que el veritable "pas" era el del Bou ja que transcorre per un terreny més suau i no supera tant desnivell ni és tant exposat als agents climatològics com el cas anterior. C. A. Torres ens esmenta en les seves excursions com a "es del pla se puja per un dolent rampant, pel caient nord de la serra. La gola del precipici s'obre al fons. És un mal passant per les cavalleries, que pateixen molt en els sobtats revolts, en els quals a son trepig les pedres s'esllavissen rodolant fressosament en avall. De tant en tant se troben petits reparadors amb clapades de bosc. L'últim tros és el més dret i esbufegador. Aquest pas també constituïa una important via de transhumancia entre Nas. Xavier Campillo en el seu inventari de camins ramaders especifica " Antigament camí d'ús pecuari, també molt utilitzat pel contraban, actualment és utilitzat encara que molt reduïdament per l'excursionisme i els ramaders.. (...) En el seu trajecte es poden observar restes de construccions pastovícoles, cabanes o orris en l'anomenada pleta de la Guilla". DDAA, 2007, Inventari de camins ramaders del Berguedà. Coll de Prat Aguiló o Pas dels Gosolans —2.450 m. alt. — dalt de la gran nervatura de la serra del Cadí, entre els cims de Comabona, arrodonit en son cim, i el seguit dentellat de la imponent i majestuosa serra.". C.A.(1924). La Cerdanya

Bibliografia

BOLÓS MASCLANS, J; PAGÈS(1986). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artstudi. Barcelona .
SERRA I VILARÓ , J (1989). Les Baronies de Pinós i Mataplana. Investgació als seus arxius. Llibres I, II i III.

TORRES, C. A. (1924). Pirineu Català "La Cerdanya". P.155.

DDAA (2007). Inventari de camins ramaders del Berguedà. ICR.19. Camí del Tencalaporta

